

Time: 2 Hours

Marks: 60

Q.1 Answer in Detail-(any two)

24 marks

- 1) IMA v V P Shantha- Discuss the impact of the case in in Detail.
- 2) Discuss the judicial interpretation of article 21 of the Constitution of India with special reference to the health care system in India. Give at least two case laws.
- 3) Enlist and comment on the varieties of medical professions in India.
- 4) What are different types of Consent? Discuss Informed Consent relevant Case laws.

Q.2 Write Short notes (Any 2)

12 marks

- 1) Contributory Negligence
- 2) Functions of National Medical Commission
- 3) Rights and duties of Registered Medical Practitioners
- 4) Swap Donation under Human organ Transplant Act

Q.3 Answer the following by giving reasons (any two)

12 marks

- a) A practicing Homeopathy Doctor was found to be treating the patients with Allopathic Medicines. Unfortunately the patient Died.
  - 1) Is the Doctor Liable? Give your Reasons.
  - 2) Cite the relevant case Law
- b) Bombay Sonology Center is a Registered Establishment .Dr X is working in this center as a Honorary Sonologist getting Rs 500 per month as Honorarium, Mrs A who is pregnant, approaches the clinic for Sonography. One Assistant of Dr X informs on phone to one Mr Y, who is relative of Mrs A that "All is Well"
  - a) Is this act against any Law?
  - b) Which Law? Kindly elaborate your answer mentioning relevant sections.
  - c) Is Dr X Liable?
- c) Advertisement of X toothpaste reads - 'Recommended by dentists worldwide', 'World's No. 1 sensitivity toothpaste' and 'clinically proven relief, works in 60 seconds'.
  - 1) Is this Advertisement Objectionable? Give reasons.
  - 2) Under which enactments can Action be taken against this Advertisement ?Give reasons.
  - 3) Cite relevant case Law
- d) LSCS operation (Operative Delivery) planned. Patient and her relatives had Homely relations with the treating Doctor. They wanted a normal Delivery . They Delayed giving consent for operation. Asked for a Second opinion which Resulted into a delay of one Hour. Later they agreed for operation. Due to this delay the new born baby suffered and required advanced and expensive care and was left with some defect. Patient and the relatives blamed the Doctor and the hospital alleging Negligence / Deficiency in service.
  - 1) Will they succeed? Give Reasons
  - 2) Add a note on precautions you would advise to the Hospital and Doctors in such cases?

Q4) Answer in Short (any 6)

12 marks

- a) What is Advertisement under the Drugs and Magic Remedies (Objectionable Advertisement) Act, 1954?
- b) What is a Living Will?
- c) What is the right of self-determination?
- d) What is Amniocentesis ?
- e) What is Res Ipsa Loquitur?
- f) Define Near Relative under Transplantation of Human Organs Act 1994.
- g) What is the objective of the The Pre conception and Pre- Natal Diagnostic Techniques (Regulation and Prevention Of Misuse) Act, 1994?
- h) What is Bolams Test?
- i) Define 'Consumer' under Consumer Protection Act, 1986.
- j) What is ECG and EEG.

*****

वेळ : २ तास

एकूण गुण ६०

प्रश्न, 1 कोणत्याही दोनची उत्तरे द्या

24

- 1) IMA v V P Shantha- प्रकरणाच्या परिणामाची तपशीलवार चर्चा करा.
- 2) भारतातील आरोग्य सेवा प्रणालीच्या विशेष संदर्भासह भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 21 च्या न्यायिक व्याख्येची चर्चा करा. किमान दोन केस कायदे द्या.
- 3) भारतातील वैद्यकीय व्यवसायांच्या विविध प्रकारांची यादी करा आणि त्यावर टिप्पणी करा.
- 4) संमतीचे विविध प्रकार काय आहेत? माहितीपूर्ण संमती संबंधित केस कायद्यांवर चर्चा करा.

Q.2 लहान नोट्स लिहा (कोणत्याही 2)

12

- 1) योगदानात्मक निष्काळजीपणा
- 2) राष्ट्रीय वैद्यकीय आयोगाची कार्ये
- 3) नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकांचे अधिकार आणि कर्तव्ये
- 4) मानवी अवयव प्रत्यारोपण कायद्यांतर्गत स्वॅप डोनेशन

प्र.३ कारणे देऊन खालील उत्तर द्या (कोणतेही दोन)

12

अ) एक प्रॅक्टिसिंग होमिओपॅथी डॉक्टर रुग्णांवर अॅलोपॅथी औषधांनी उपचार करत असल्याचे आढळले. दुर्दैवाने रुग्णाचा मृत्यू झाला.

- 1) डॉक्टर जबाबदार आहेत का? तुमची कारणे द्या.
- 2) संबंधित केस कायद्याचा हवाला द्या

ब) बॉम्बे सोनोलॉजी सेंटर ही एक नोंदणीकृत आस्थापना आहे. डॉ. एक्स हे मानद सोनोलॉजिस्ट म्हणून या केंद्रात काम करत आहेत 500 रुपये प्रति महिना मानधन. श्रीमती ए जी गरोदर आहेत, सोनोग्राफीसाठी क्लिनिकमध्ये येतात. डॉ. X चा एक सहाय्यक श्रीमती A चे नातेवाईक असलेल्या श्रीमान Y ला फोनवर माहिती देतो की "सर्व ठीक आहे"

1. हे कृत्य कोणत्याही कायद्याविरुद्ध आहे का?
2. कोणता कायदा? कृपया संबंधित विभागांचा उल्लेख करून तुमचे उत्तर स्पष्ट करा.
3. डॉ एक्स जबाबदार आहे का?

क) X टूथपेस्टची जाहिरात- 'जगभरातील दंतवैद्यांनी शिफारस केलेली', 'जागतिक क्रमांक 1 ची संवेदनशीलता टूथपेस्ट' आणि 'वैद्यकीयदृष्ट्या सिद्ध आराम, 60 सेकंदात काम करते',

1. ही जाहिरात आक्षेपार्ह आहे का? कारणे द्या
2. या जाहिरातीवर कोणत्या कायद्यानुसार कारवाई केली जाऊ शकते ? कारणे द्या.
3. संबंधित केस कायद्याचा हवाला द्या

ड) LSCS ऑपरेशन (ऑपरेटिव्ह डिलिव्हरी) नियोजित. रुग्ण आणि तिच्या नातेवाईकांचे उपचार करणाऱ्या डॉक्टरांशी घरगुती संबंध होते. त्यांना नॉर्मल डिलिव्हरी हवी होती. त्यांनी ऑपरेशनसाठी संमती देण्यास विलंब केला. दुसरे मत विचारले ज्यामुळे एक तास उशीर झाला. नंतर ऑपरेशनसाठी होकार दिला. या विलंबामुळे नवजात बाळाला त्रास सहन करावा लागला आणि त्याला प्रगत आणि महागड्या काळजीची आवश्यकता होती आणि त्यात काही त्रुटी राहिल्या. रुग्ण आणि नातेवाईकांनी डॉक्टर आणि रुग्णालयावर निष्काळजीपणा/सेवेत कमतरता असल्याचा आरोप केला.

1. ते यशस्वी होतील का? कारणे द्या
2. अशा प्रकरणांमध्ये तुम्ही हॉस्पिटल आणि डॉक्टरांना कोणत्या खबरदारीचा सल्ला द्याल यावर एक टीप लिहा?

Q4) खालील उत्तरे थोडक्यात द्या (कोणतेही ६)

12

1. ड्रग्स अँड मॅजिक रेमेडीज (आक्षेपार्ह जाहिरात) कायदा, 1954 अंतर्गत जाहिरात काय आहे?
2. लिव्हिंग विल म्हणजे काय?
3. आत्मनिर्णयाचा अधिकार काय आहे?
4. अम्नीओसेन्टेसिस म्हणजे काय?
5. Res Ipsa Loquitor म्हणजे काय?
6. मानवी अवयव प्रत्यारोपण अधिनियम 1994 अंतर्गत जवळच्या नातेवाईकाची व्याख्या करा.
7. गर्भधारणापूर्व आणि प्रसवपूर्व निदान तंत्र (गैरवापराचे नियमन आणि प्रतिबंध) अधिनियम, 1994 चे उद्दिष्ट काय आहे?
8. बोलम्स टेस्ट म्हणजे काय?
9. ग्राहक संरक्षण कायदा, 1986 अंतर्गत 'ग्राहक' परिभाषित करा.
10. ईसीजी आणि ईईजी म्हणजे काय?

*****